

Sajtószabadság!

13 dik szám.] Minden szombaton megjelenik két egész íven, vagy 24 ívnagságu hasábon. | **KASSÁN, Martius 25^kén 1848.** | Félévre előfizetés 6 fr., bérmentesítve, borítékban, s cízzel 7 fr. 12 kr. p. p. | **I** ső Év.

ÉLJEN A MI JÓ KIRÁLYUNK!

Még jönni kell, még jönni fog egy szebb kor, melly után
buzgó Imádság epedez száz ezrek ajakán.

Vörösmarti.

Sajtószabadság.

Uj nap derült fel honunkra, új nap világít. Királyunk hű magyarainak kívánatait teljesítette, s sajtószabadságot adott! Sajtószabadság hangzik minden ajakról; Sajtószabadság ért dobog minden sziv. Évek óta rágalmazták szegény nemzetünket s erővel ráfogták, hogy az nem volna még elég éretlily jótétre; az írók nem fogták fel azt legmélyebb értelmében s visszaélnének vele.

Mutassuk meg most, hogy árukodtak ránk; mutassuk meg egész világ színe előtt, hogy mi magyarokul épen úgy vagyunk érdemesek ezen drága kincs bírására, mint akármely más nemzet, hogy mi a sajtószabadságot nem fogjuk alacson érdekeink előmozdítására használni; hanem általa a nagyot, magasztost, főségest fogjuk megszerezni; a szellemi előhaladást, a hon iránti szeretetet s népünk erkölcsi javítását. A sajtószabadság ne legyen kezünk közt olyan, mint a fukar atyának gazdag öröksége pazerlő gyermekei számára, kikkel az előtt szükségét szenvedtetett, s most egyszerre milliókat ad kezeikbe, hogy azokkal hirtelen kéjeiknek áldozzanak, nem; használjuk mi ezen ajándékot kincsül az öröklétre, tőkésítsük azt drága kamatokra, melyek még gyermekeinknek s utódainknak is áldást hozzanak; használjunk azzal s áldásokat szerezzünk, működjünk a szabad sajtó által szabadelműleg de becsületesen s minden gyalázzattal harczoljunk, mely közösen érhetne! Mutassuk meg, hogy nagykoruk vagyunk, hogy nagyobb követeléseknek kell eleget tennünk, mint eddig történetelt. **Éljen a mi jó Királyunk! Éljen a mi szeretve tisztelt Nádorunk! Áldja meg nemzetünket a magyarok Istene!**

Pest lakosai kedélybeni mozgalom honunk igazgatásában változást idézett elő, mi az európai országok termézeteszerű folyamatában rejleni látszik. A könyvvizsgálat megszüntetett, a sajtó szabadabbá tétetett.

Most már önmagunktól függ, hogy ezen előhaladás honunkra áldást vagy vészt hozzon. Mindnyájan úgy vagyunk, mintha hosszú mély álmából ébredtünk volna fel; a meglepés nagy volt és az öröm mámorba ejtett bennünket. Ébredjünk fel, s higidat kebellet foglaljuk el a helyet, melyet a jelen kor mutatott ki nekünk. A sajtó kötelessége az elkezdett munkát bevégezni, neki a zürbe világosságot, a viharba szabályozott mozgást kell hozni, neki a népet föl kell világosítani azon kötelességek felől, melyeket a szerzett jogok parancsolnak, s a nyugalom, béke s bizalom fenntartásának szüksége felől. Hogy ezen jogok boldogságunkat eszközöljék, hogy ezen ótalom szárnyai alatt oly kormány lépjen életbe, mely erős és hatalmas, nyilvános, értelmes s érthető legyen, mely minden egyes alattvaló javát legfőbb céljának tekintse, s oly jogállapotot teremtsen, mely öntudatunkat, önérzetünket, öntiszteltünket; valamint öntiszteltünket minden népek s nemzeteknél azon polczra emelje, melyet honunk derék fia megérdemelnek.

St. t. f. — gy.

Szabad sajtónak előleges szabályai.

1ször. A sajtó minden megelőző censura nélkül, szabadon működik

2ször. Minden, akár könyvnyomatás, akár könyvnyomás által kiadott bármely nemű irat, vagy rajznak szerzője, szerkesztője, vagy készítője az iratban vagy rajzban foglaltakért felelős.

3ször. Minden könyvnyomató és könyvomó az illető irat vagy rajz kinyomása és a szerzőnek átadása után tartozik azonnal a nyomtatnak egy példányát az illető hatóság elnökének átadni, ki

4ször. Köteles azon példányt a kinevezett bizottság elnökének haladék nélkül, felelőség terhe alatt azonnal átküldeni.

5ször. A sajtó utján elkövethető visszaélések és kihágások megbírálása végett ideiglenes bizottság rendeltetett.

6ször. Ezen bizottság a kinyomott iratot, vagy rajzot megvizsgálván, a benne talált vétség iránt véleményét kimondja, és az esetet a vétkesnek illető bíróságához további elítélés végett át küldi.

7ször. Ki valamely iratot vagy rajzot ki akar adni, köteles a nyomandó iratot vagy rajzot önkezeivel aláírni, és ha a nyomda tulajdonos előtt a kinyomtatást kívánó egyén ismeretes nem volna, köteles ugyanazonságát az illető nyomdatulajdonos előtt ismeretes két tanu által bebizonyítani.

8ször. A nyomda tulajdonosa tartozik minden legkisebb nyomatra nevét, vagy műhelye címét kinyomni, ha ezt elmulasztaná, vagy ha az általa kinyomott iratot vagy rajzot ismerve a kiadó egyént, általa alá nem iratta, vagy ha azt nem ismerve, annak ugyanazonságát két általa ismeretes tanukkal maga előtt be nem bizonyította, ugy szinte ha a nyomott irat vagy rajznak a hatósági elnök kezében azonnali általadását elhanyagolná: a kiadott irat vagy rajz tartalmaért szinte ugy felelőssé válik, mint maga a szerző vagy kiadó.

9ször. Épen ezen felelet terhe alá esik azon hatóság elnöke is, ki a nyomda tulajdonosa által neki átadott nyomtatványt a bizottság elnökének azonnal meg nem küldi.

Egy magyar leány.

Történeti beszély.

(Baró Reviczky Józseftől.)

(Folytatása)

Más nap felébredvén a fejdelem, nagyon elgyengyültnek érezvén magát — szívesen megégyezett az özvegy azon kívánságába, hogy egészségének megtérteig házában maradjon; ezen kívánata telyesítésében a szelid özvegynek azonban csak azért is örömetest bele égyezett, mivel maga is Agnes igéző körébe, még több napokat ohajtott élvezni, nem titkolhatván tovább maga előtt hogy a hölgy igéző szelid kelleme szokatlan hatást idézett — eddig a szerelem varázs gyönyöreit nem ösmérő hős keblébe, — a mult éjel csendes nyugalom okozta álmába is különféle igéző jelenetekbe lebegett a kedves alak szeme előtt annyira, hogy midőn már ébren volt is, a kedves szelid teremtest sokáig látta szemei előtt lebegni — kelemetesebben, és bájjalóbban, mint a reggeli mulékony álm színébe jelent most meg a maga természeti igéző valóságában Agnes, a megsebesített fejdelem nyugvó helyénél varázs hangjával őt hogy léte felől tudakozandó. — Meglehetős adag tettetéssel tudta a fejdelem, sebének fájdalmát, a valóságnál nagyobbítani; mivel nem csak azon őszinte részvételnek, mellyel eránta szíves házi gazdaszonyai viseltettek, titkon szívéből örvendett: de e mellett a legillendőbb ok gyanánt szolgált neki a további itt mulatásra.

Péter a magyar fejdelem sokkal nagyobb fokát panaszlá karján lévő sebe fájdalmának, mint sem az a valóságban volt — de szívének valódi veszedelmes sebérol, még halgatott, — mivel a különség ez örök ellensége az érzésnek, szívének ösztönét követni tiltván a sors által kijelölt — állása pusztító viharoktól dult nemes keblében.

IV.

Nyolcz napok folytak el — a fejdelem még mindég a háznál mulatott s míg ez idő alatt elég alkalma volt, Agnes igéző megható tulajdonságait csodálni — a bűvös szerelem indulatjának fulánkjá, mind inkább mélyebben furdott szívébe. Az özvegy és leánya, hasonlóképen nem valának közönyösök az idegen mivelts szelid férfiu eránt — ki magát egy középszerű vagyonos nemes fíjának adta ki — a sors által arra kényszerítve, hogy a fejedelmi udvarnál kardja által biztosítson magának jövendőt. — Ezen sors adta vagyon és születésbeli egyenlőség által is való közeledése a szíveknek okozta, hogy az özvegy

Ujlakiné, noha egy jobb jövőre való kilátás, anyai szívet, inkább felvidámitotta volna — de miután épen a bizonytalan jövőnek kétséges kimenetelét szemé előtt tartván, az idegen mivelts fiatal emberben, jövőre Agnesének, egy leányát szerelmével boldogító férjet reménylett adni — a kölcsönös érzelmek mindenhatóságába bizván, nem látott elegendő okot a kezdetben lévő szenvedélyek elnyomására.

A fejdelemnek kizárólag csak Agnesen függött minden figyelme, a tisztelet, és a szerelem malasztja édes reményei között, hajnali álmokint tüntek le a hájos körben élvezett napok — s noha bár a szerelmesek szóval még mit se vallottak, — de pillantásaik nyíltan el árulták a kölcsönös rokon érzelmű szívek titkait. Ha valami háborítá a boldogság édes perceit, mellyet gyakran bizodalmas együtt léttök, és beszédeik által élveztek; — úgy az nem más volt mint a fejdelem homlokán olykor-olykor előforduló bizonyos komolyság. Fejedelmi nemes sziv dobogott hős keblében — tisztán mint csak az égiek szerethetnek, szeretete ő Agnest — és épen azért mivel a tisztelet, a szerelem édes malasztjával párosulva élt keblében — azon magos lépcsőt, melly őt szerelme tárgyától annyira eltávolítja figyelembe tartván: — átlátta hogy Agnes törvényes neje nem lehet. Sokkal többre becsülte pedig szenvedélyének igéző tárgyát — mintsem szerelme hevének feláldozza és pusztá igéreték által, melyek soha nem lehettek telyesítendők; szerencsétlené teendette.

Zoltán Kálmán naponkint nevekődő nyugtalanság között, várt a fejdelem viszájottára — minden leáldozó nap mindinkább nevelte gyöttrő bizodalanságát. — Vészt gyanítván elhatározta magát az egész vidéket bejárni, és mind addig nem nyugodni, még a fejdelem bizodalansorsáról, tudomást magának nem szerzend, — e végből egyszerű magyar köntöst öltvén magára, két megbízott legénye kíséretében, és egy felnyergelt vezeték paripával utnak indult. — Két napig bolyongott Kálmán kíséreljével, a vadon sűrű bokrai között — míg véletlenül azon helyre jutott, hol a fejdelem által eljett rablónak enyészetnek indult teste takarítlanul, a föld színén hevert. — „E hely heves viadalnak tanuja szolla Kálmán kíséreljéhez, mi közben lováról leszállván vizsgálódni kezdett;“ de mind e mellett legkisebb nyom se mutatkozik, mely tervezett utamnak sikeres célirányt adna — tűnődve és agasztó érzellemmel vetette most magát Kálmán egy fa alá — gondolatjait szabadon bocsátandó — és imé alig mulik egy pár perc, báta meget erős csörtetés hallik. A sűrű bokrokon keresztül a fejdelem kedvencz szelindeke, hangos ugatással, és a viszont látás, világos örömjelével ugrálva közelít, a rémes gondolatokkal küzdő Kálmán felé. —

Az öröm remény sugára elé el Kálmán keblét a fejdelem négy lábu hív kíséreljének ily reménytelen látásán — felpattanván nyughelyéből simogatva kérdezte a szelindeket „hol urad hív jószág? — mire a szelindek mintha a hozzá intézett kérdést megértette volna — oldalt fordulván hangos ugatással kezdi urának közel létét nyilvánítani — és visszavizatekintvén az őt gyors léptekkel követő Kálmánra vigugatással ugrálva csörtetett a sűrű bokrokon keresztül. A szelindektől vezetve, megpillantá Kálmán az előttünk már ösméretes házat — lépteit kettőztetvén csak hamar belépett — az egyszerű de jó izlésel burtorozott kis szobába, — de minthogy a ház lakói ez alkalommal épen a kertben mulattak, azt üresen találta. Kálmán kémlő tekintet vetvén a szobában a fejdelem kardját mely egy szögletbe a fal mellé vala támasztva azonnal megösmérvén, tudta hogy jó helyen jár — és minekutána a dolog kifejlődését e szobába bevárni eltökélette, — egy elég kényelmes karszékbe vetette magát; — csak hamar sarkantyú pengésel vegyült léptek közeledését halván, — az ajtó megnyílt. A fejdelem arcát lángoló pir borítá el, reménytelen megjelent barátjának megpillantására, — pár percig mozdulatlan állott az ajtó küszöbén; végre magát öszvedevén, gyors léptekkel közeledett

Kálmán felé — kinek is őszinte barátságát rázza meg jobbát. —

Ugy látszik: mintha főséged látásomon örvendene — szola Kálmán a hódolat jelével: „részemről őszinte megvallom, hogy nem vagyok képes főségednek, oly hosszú bizonytalanságban töltött idők által okozott érzelmimet, főséged becses személye látásán most nyilvánítani; — de Istenemre! Főség! őseimtől örökölt egész vagyonomért fel nem venném azon nyugtalanságot, mellyet főséged bizonytalan távol léte okozott. —

És mint felesleges volt szólá közben a fejdelem: mert csak gondolhattad, ha hogy személyemet vész környezné, gyorsan értesítettek volna; — de hadjuk ezt: — elég legyen most tudnod hogy engem a szükség kényszerített, a háziak szives vendég-szeretetőket elfogadni — mivel egy rabló által megsebesítvén, ápolásra volt szükségem. — Ah! barátom csak itt kezdetem ösmérni azon érzést — menyivel boldogabb azon ember kit a sors a polgári közép osztályba engedett születni. —

Szabad tudnom főség! szollá Kálmán a háziakosainak nevéket? —

Özvegy Ujlaki Gáspárné férje egyike volt e hon nemeseinek, és kelemetes leánya Agnes. — Oh! barátom nem is képezed nem lehet eszméd, mi isteni dicső igéző egy teremted Agnes — én egy rabló gonosz körmei közül szabadítam meg — melly alkalommal meg is sebesültem — és azon percz óta nem híheted, mily szelid igéző egész viselete erántam.

Mint egy fejdelmet illet — szólt Kálmán nyomatékosan, — de reményem hogy főséged sebe már tökéletesen begyógyult? —

Tökéletesen barátom! azonban ha barátságom érdekel bir előted, ugy fejdelmi álásomat elne áruld: mondá most a fejdelem, némű szorongatással, — nem akarom, hogy álásom eránt viseltető hódolatuk személyem irányában szives gyöngéd hajlamukat gátolja. —

Annyával kalóltre lépett most be Ágnes, a fejdelem Kálmánt ugy mutatta be a háziaknak, mint régi ösmerősét és barátját — a kiis mesze utból jöven most véletlenül találkoztak kívül — s behívá őt fáradságát egy pár napi pihenésel felcserélni — tellyes szívéből mondott volna elment Kálmán, de ösmérvén a fejdelem hirtelen gyulékony természetét — halgatott; annál inkább szemügyre vette azonban a nőket, és titkon kénytelen volt magába elösmérni — hogy Ágnes szépségének hatalma — melly a tiszta szem egeből feléje sugárzott, bűvös hatalommal bir; — de Kálmán szíve még eddig szabadon dobogott, ment a szerelem dúló édes kink szenvedélyétől, egyedül a barátság és becsület istenségének hódolt — minek következtében, hideg közönyösséggel vizsgálván a körülette történt jeleneteket — nem kevés megütközéssel kénytelenített tapasztalnia, hogy fejdelmi barátjának szívébe a szerelem legforróbb hevével lángol. —

A dolgon segíteni legszentebb kötelességének tartá Kálmán: a fejdelem gondolá magában egy nemes törzsök, melynek terjedelmes árnyéka alatt miliomokból álló hős magyar nemzet nyugalomra számol — a sors határozata szerint legnemesebb gyümölcsöket kelletik annak megteremni — a haza, és nemzet jövő boldogságát kapcsolatba látta lenni, a fejdelemnek szerelme tűz lángjával — és így minthogy fejdelmi barátját a sors oly magas polczra helyezé, hogy egyedül a haza és nemzet boldogítására czélzó — nem pedig szíve édes ösztönét követendő házasság által élvezheti a sors által fejdelmi állásához kímért örömeiket — legelső legszentebb feladatánl tűzte ki magának, a dolgon mielőbb segíteni, — de hogyan? — ő a fejdelemnek halgatást ígért — egy gondatlan szó — az elhatott tüzet még inkább nevelné? — e mellett a fejdelem barátságát sem kívánta kockáztatni — húzomós ideig komoly gondolkodásnak ereszté magát, — egyszerre, mintha egy talpra esett gondolat, villám gyorsasággal szállt volna agyába ülő helyéből hirtelen felkelvén — bizonyos gyanút nem ébresztő ürügy alatt a szobából kiment — utját egyenesen hátra

hagyott kísérőjéhez folytatta. — A helyszínére érven, húzomósabb ideig titkos beszélgetést tartott velek — és ha őt ekkor valaki távolról szemlélhette volna — tagjainak mozgásából, bizonyos fontos parancsoknak osztogatását gyaníthatta. Kálmán embereinek próbált hűségekben bizván, — miután titkos parancsait velek tudatta — gyors távozásra inté őket — egy percz és nyíl sebességgel zaguldozának Kálmán emberei a távolban; — maga pedig, mintha mi se történt volna, nyugalmas arcz kifejezéssel tért a házi körbe vissza.

(Folytatása következik).

Elmefuttatás.

A napot világ, a nőt létünk fényének tekintvén, köztök párhuzamat vonni annál könnyebb, minél többekben egyeznek meg; igen természetes, hogy a párhuzamat nézeteink, ismérteink, s hajlamaink szülik, miből önként következik: hogy a két név közti hasonlatosságot is, azoknak hatása, és egyeniségünk felfogása teremtheti csak elő. Hogy napimádók vannak és voltak, a történet aknái eléggé bizonyítják, hogy nőimádók léteztek és léteznek, a napi körök tanúsítják; e két hasonlat, számtalant adhat: mi végtelenségek tömkelegéből kibontakozni soha nem bírván, de nem is bírhatván, a sikamlós uton jelenleg is csak némelyekre terjeszkedünk ki. —

A nap föl kel, a nő is föl kell, ez igen természetes; török tan szerint a nap minden reggel meleg fürdőt használ, abban megmosakodik, s miután két török pogácsát elnyelt vig arczulat lép a világ piaczára, a nő is megmosdik, felpiperézi magát, ha nincs, legalább csinál vig arczat, számot vet étvágyával, s teljes pompával lép az élet szinpadára. Ozman oktatás szerint a nap szekerét ökrök húzzák, mélyebb bölseletök szerint a uap plane ökörszarvakra van helyezve, este kifáradván a napot leveti, s következik az éj, melly annyi sohajtások tanúja; a nő életkocsiját élvek vonják, tehát mindkettőt más viszi, ha az élvezet reá pörkent, vagy ez amazt fölbozontja, csendbe vonul, s a multak keserű emlékei nem egy éjjet tesznek sohajdussá; a nap gerjeszt és ad meleget, a nő szinte; a nap homályt, a nő borút üz; az a teremő mindenhatóságát, ez a teremő remekét képviseli; nap nélkül hideg és halot a természet, nő nélkül sívár, és unalmas az élet; nap, fényt és világosságot, nő életet és boldogságot ad, annak fényénél dolgozunk, munkálkodunk, és buvárkodunk, ennek kedveért mivelünk cselekszünk, a föld gyomrát is fölzaklatjuk, hogy édes vonalmát megérdemeljük. A nap míg kelő fényben ragyog legkellemesebb, legvonzóbb, ha tetőpontját éri majd nem kiállhatlan sugárainak heve, ha alkonyodásnak indul kelő bájai ujra szétfövelnek, és vissz sugarai is soká fénylenek; a nő feselő korában legkellem-dusabb, legvarázslóbb, leg-hódítóbb, asszonyzakában legforróbb, legtöbb kecséket bir előteremteni; ha sirba szál vissza-idezi élte minden emlékeit, szívélyessége, hatása, s pályafutása a legkisebb ivadéknban is meleg érzelmeket gerjesztenek. A nap fény nélkül soha nem lehet, az ur himet és nőt alkotott, hogy egymást az életnek rugóján is vezető karokkal kalauzolják.

Minden kelő nap derűt és borút érzetet, minden nőnek jobb és bal oldalai vannak, ha a napfényt felleg borítja, az egész természet komor arczot ölt magára, ha az életsulya alatt eljajdul a nőt, egész köre érzékenyen veszi azt, de ha napsugár kitör fellegei alól, sokkal hatósabban villan le fénye: ugy a nő kinyögvén lelke fájdalmat annál kedvezőbb tekintettel lép fel körében, osztva enyhet, hozva vigaszt, mint nemünknek békeangyala. Vedd le a vak szem sötét burkonyát a hályogot, s a szerencsétlennel lelkében a nap első megpillantása leirhatlan érzelmeket fog ébreszteni: tárd fel az első érzésben ömlengő szívnek burokhártyáit, s magyarázhatatlan, festhetlen izgalmakat fogsz benne szemlélhetni; de mikint a gyenge szemet inkább vakítja, mint erősíti a nap fénye, ugy az érzékeny

kebelt inkább fagyasztja, mint élteti a nőnek túlaradó tetszelgése. Fájós szemnek kiállhatlan a napsugár; kijátszott, megcsalt, tehát beteg szívnek teher a nőbirás. Nők, ovakodjatok a férfi szívet kijátszani, ovakodjatok annak fellobogó melegét hideg részvétlenséggel, vagy nem illó csel fogásokkal elnémitani, ha nyári napok lehetnek, ha a természetet folytonos meleg, folytonos virányban tarthatjátok, ne kénytecsétek azt havazni, de tulságos forróságokkal ki sem egésécsétek, hol a nő túlmelegít, hervaszt, hol grönlandi arczot ölt magára fagyaszt, legtanácsosabb a mérsékelt égálg, hol életrozsák fejlődhetnek; teremtetek oly fényt, oly meleget, hogy a himport se szélviharok ne oszlassák szét, se melegágy, se üvegházra ne szorultatok: ezt kora vész, amazt hamar pusztulás fenyegeti.

Haljátok, mily vényt ajánl Zafir; a nő szív legyen mint hajó, mely ha élet szélvésze viharoz, a legmagasabb hullámokon át égig emelkedjék; de ne legyen ismét hajó, mely minden kis habtorlatnál horgonyt veszen, vagy mi még veszélyesebb elsüllyedjen; — a nő szív legyen mint harang, melly az örömet és bűt embertársainak részvétellel csengesse; de ne legyen ismét mint harang, melly a bal sors minden fordultával vést hirdessen; — legyen hű, takarékos, gondos, és otthonos mikint a fecske; de ismét ne legyen fecske, hogy a közelgő télre tova röppenjen, vagy hosszú álomra bocsátkozzék; — a nő szív legyen mint szent irás, jámbor, egyszerű, s boldog jövendőt tartalmazzon; de ne legyen ismét, mint sz. irás, hogy annyi ajkakon, annyi nyelveken megforduljon, vagy annyiféleképen magyaráztassék, idéztessék; — a nő szív legyen mint sirkert, melly a benlakókról jót és keveset beszéljen; de ismét ne legyen temető, ne hagyjon mohot, bogácsot, vagy gyöpöt nőni a kedveltek sirhalmán; — a nő szív legyen mint ugrókat, hogy a legtisztább érzetek forrása löveljen keblében, hogy minden belőle merítő enyhet, és új erőt érezen; de ne legyen ismét ugrókat, hogy a kibocsátott nedvet ismét magába szívárogtassa vissza; — a nő szív legyen mint eolhárfa, hogy a kelő sugártól érintetve tiszta szerelmet és ártatlan hangokat bocsásson magából; de ne legyen ismét eolhárfa, hogy minden kelő fény sugaránál új hangokra csendüljön; a női kebel legyen mint naptár, hogy minden égi jegyeket minden viszonyokat magában bírjon foglalni; de ne legyen ismét mint naptár, hogy minden napon névnapot üljön; — legyen mint arczkép a nő szív, mellyen az időnek felrivó színei is megszelidülnek; de ne legyen ismét mint arczkép, hogy naponkint új meg új helyre lehessen függeszteni. Mind szépek ezek édes hölgyeim, s mindollyanok, miket könnyen meglehet tartani. Hát még minő legyen a nő?

Legyen mint törvény, mely csak jót parancsol; de ne legyen ismét oly törvény, mellyet mindenki más értelemben magyaráz.

Legyen mint tánczterem, hogy körében mindenki élvezhessen, mulathasson; de ne legyen ismét mint tánczterem, hogy kebelében minden vendég különbség nélkül léphessen fel, és kéjleghessen.

Legyen mint öltöny, mely testünket és ép-ségünket minden zivatar ellen ótalnazza; de ne legyen ismét mint öltöny, mellyet oly könnyen lehet minden testre, minden időre alkalmazni.

Legyen könyv, melyből jámborságot, és élettanácsot lehessen olvasni; de ne legyen ismét könyv, mellyet mindenkinek lehessen kölcsönözni, olvasni, bírálgatni, vagy csak pusztá mulatsággul használni.

Legyen a nő mint fergeteg, mely kellemes mozgásba hozza a levegőt, azt tisztává, s az életre alkalmassá teszi; de ne legyen ismét mint fergeteg, melly az élet virányait letapossa, vagy a legélénkebb, a legkívánatosabb érzelmeket is gyököstől felszogatja.

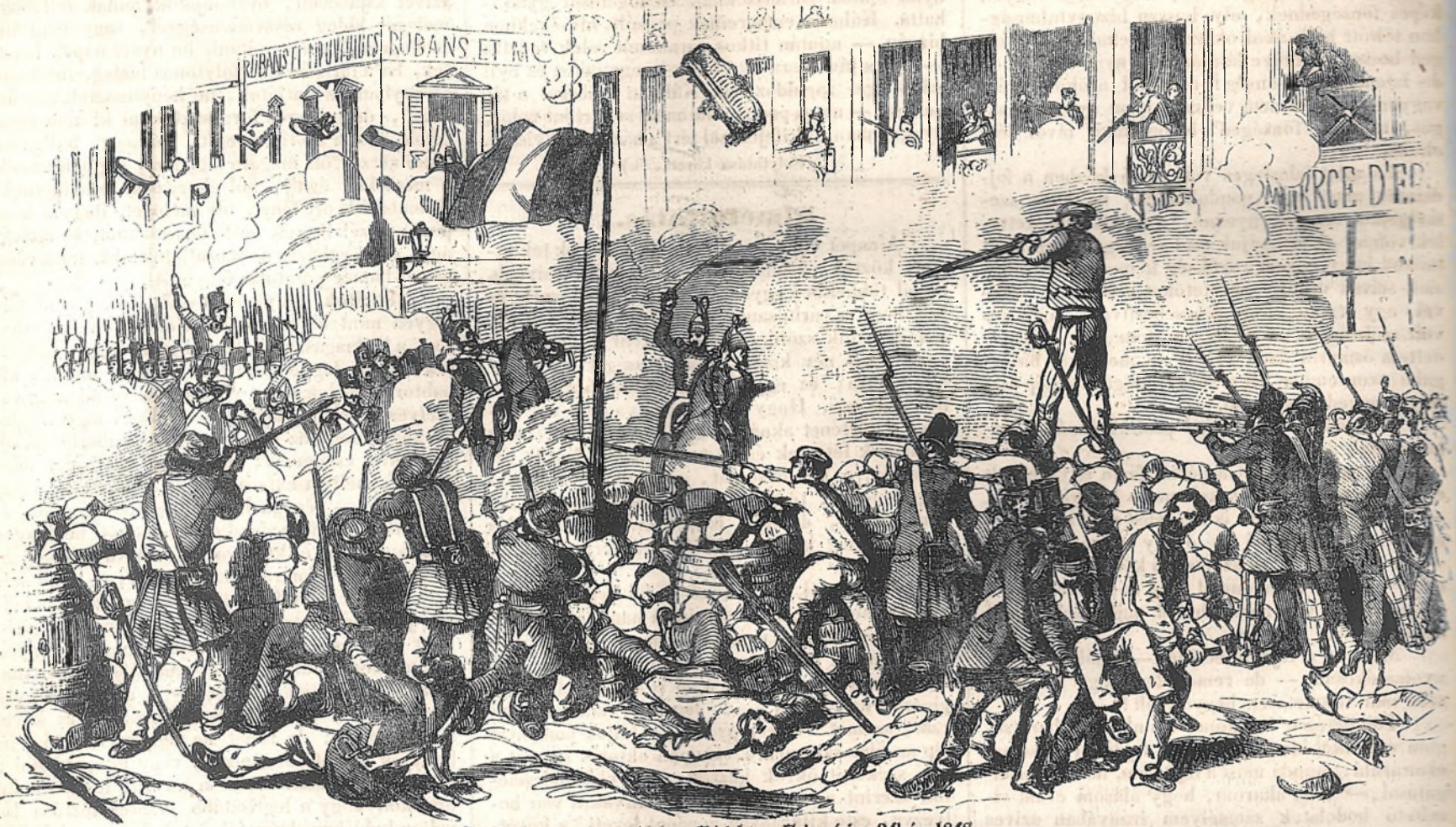
Legyen a nő mikint a kert, melly illata, enyhelyei, és bájával mindenkor kellemes élvezetül szolgáljon; de ne legyen ismét olyan kert, melynek virágai áruba bocsátatnak, melynek zárai minden érkező vendég előtt föltárvák.

Legyen a nő szív mint kocsi, mely utainkat rövidíti, fáradságmunkát enyhíti, terheinket odább szállítja, ügyeinket gyorsítja; de ne legyen ismét mint kocsi, melynek tengelye oly

mely távozó pompájával is csak édes emléket gerjeszen; de ne legyen ismét mint alkonyodó nap, hogy csak pusztá reménnyel kecsegtessen bennünket, hogy csak igérje a közel életet; —

gadjátok tanácsul, egy olyantól, ki töletek is szívesen hallja a jó tanácsot.

— — — y.

Egy halmaztordasz védelme Párisban, Februárius 24kén 1848.

könnyen töredezz, melynek a hány kereke, annyi vágása; ne kocsi, melyet csak előfogattal kelljen arrább vonatni; ne kocsi, mellyen csak terhet lehessen hordani.

Legyen mint kelő nap, mely melegít, táplál, növeszt, melynek ébredő sugarai oly kellemes hatással bírnak az élőkre; de ne legyen ismét mint kelő nap, mely fényt, és meleget ígér, utóbb vész és zivatarral sújtson le bennünket.

Legyen mint napfény, mely életre hív, munkára serkent; de ne legyen ismét napfény, melyet hónapokon át is nélkülözni kénytessünk.

Legyen mint tavasz, mely öröm, remény, és gyümölcsre jogosít; de ne legyen ismét mint tavasz, mely annyiszor csal meg bennünket.

Még sokat mondhatnék, mi és minő ne legyen a nő, és női szív; de tudom, hogy vannak leczkék, mellyeket hallgatni unalmas; ne is

Párisi jelenések.

Tisztelt olvasóinknak nem mondhatunk ugyan semmi olyast, mit a párisi lázadásról nem olvastak volna már ujságlapokban; mindazáltal ezen népförongásnál olyan jelenések is fordultak elő, melyeknek összefüggését és ábrát valóban méltó tudni s látni: mert azok a francz népnek jellemét tüntetik ki. Első ábránk egy utczatorlat védelmét mutatja.

VALENTIN

A nép körülhordozza Lajos Fülöp királyszékét, Február 24kén 1848.

Legyen a nő mint alkonyodó nap, mely bizonyos és kora reményt ígérjen a közel életre,

vegyétek ezt oly értelemben, mintha leczke gyanánt szolgálnának, de igen vegyétek, és fo-

A torlat mindig előbeszéde azon nagy drámának, mely párisi lázadásnak nevezetik. A

torlat fellegvára a népnek; melynek szintugy mint amannak falai, ormói s lórészei vannak, megrakva örökkel s körülfogva védőkkel, kik azt saját kezeikkel s hihetetlen ügyességgel s birtelenséggel építették. Ezen rögtönzött megerősítés hálóját, melynek szeméi elzárják a fővárost, csodálta a sokaság sz. Márton, Montmartre s a régi sz. Honoré kapuinál. Ezen utolsó melletti torlatnál történt a következő jelenés. Egy fiatal ember megjelent a torlat ormán s egészen kitétte magát az ostromlók tüzeinek; itt ő egész higgadsággal megtöltötte, megigazította s elszültötte fegyverét. A katonák tüzeltek rá, de egy golyó sem érte. Ezen mozgalom többször ismételtetett, melynek a katonák tisztje azzal vetett véget, hogy katonáit felszólította, ne lőjenek rá többé, s a fiatal ember észrevén a városi testőrség nagylelkűségét, azonnal eltávozott s többé meg nem jelent.

Most fordítsuk szemünket a második ábrára; itt a nép a fejedelmi széket diadalmenetben viszi a bastille piacra, hogy ott auto de fe-t tartson fölötte.

Harmadik rajzunk egy tolvajnak nép általi megbüntetését ábrázolja. Ezen szerencsétlen a Jeanisson utca szögletében fogattatott el, midőn ezüst asztali készületet lopott, s a vele együtt

harczó társai mondák neki: „Te nem tartasz velünk, mi téged nem ismerünk társunknak, azonnal térdepelj le;“ s négy golyó halva terítte le a földre.

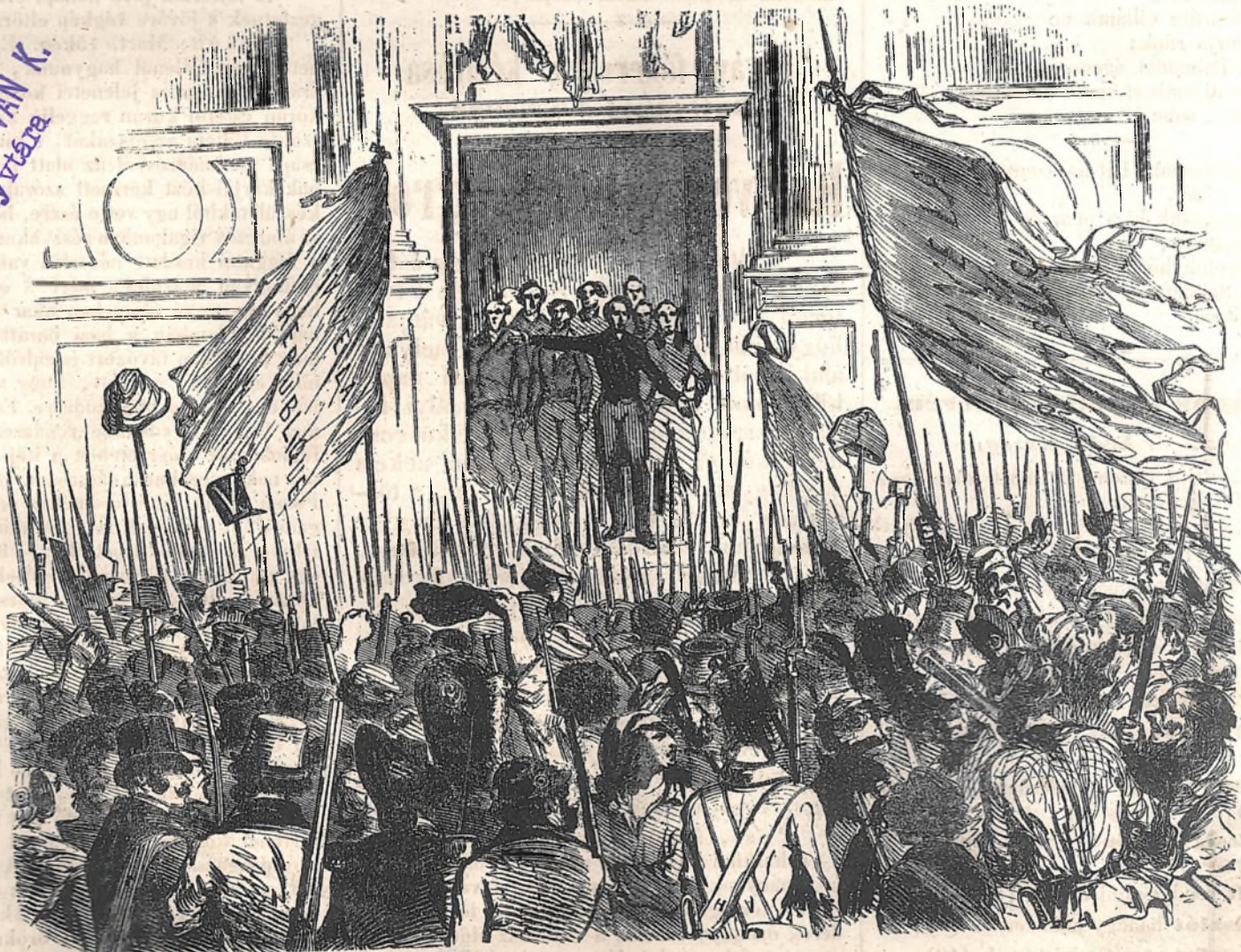
Végre utolsó ábránk következik, mely a városházát mutatja, hol százezer kiáltás hangzott vissza. Itt a zászlók színe fölött folyt a vita.

„Polgártársak, fölkiált de Lamartine ur, önök veres zászlót kívánnak; részemről én soha el nem fogadom, s én önöknek két szóval megmondom, miért szegülök ellen honhűségem egész erejéből ezen kívánságnak: ne feledjék el, hogy a háromszínű zászló volt az, mely a világot körüljárta a köztársasággal s a császársággal, szabadságainkal s dicsőségein-
csak Mars mezején hordoztatott körül s pedig vérpatakokon végig huroczolva.“ Szükség e megemlíteni azoknak, kik nem tudják, hogy annak-
előtte kizárólag veres volt a királyság színe? Veres szín volt az, melyet az angol király V. Henrik választott, midőn Párisban 1420 évben frankhon királyának kiáltatott ki, s az most is kedvencz-színe az angoloknak.

Azonban egy sokkal békésb esemény történt meg ugyanez helyen. Ezen fegyveres nép közepette, melynek sorai tisztelettel nyíltak meg, s a kisdéd-gyámintézetek s árvaházak növendékei díszmenetben, élükön Lamartine és Beauvau asszonyok, közeledtek, követve a védhölgyek s a gyámoksgukra bizott gyermekek seregétől; aztán együtt jövének kezét fogva a katolikus és protestáns lelkeszok.

A népnek rögtön ítélete tolvajokra nézve, Február 25kén 1848.

Lamartine ur beszédet tart a városház előtt összesereglett népnek, Február 26kán 1848.

Minék zsidó Magyarhonban.

(Beküldetett.)

Minék zsidó e szép honban
Honfiak!
Ellene volt ő mindég a
Magyarnak, —
Arendába vette földjét
Arendába becsületét
És zsebet.

Minék zsidó e szép honban
Honfiak!
Aratott ő a mint tetszett
Magának —
A parasztot pálinkával
Az urakat tárczájával
Legyőzte.

Minék zsidó e szép honban
Honfiak!
Nem lesz senki, ki érez
Gyáva rab —
Ha le ráztuk a lánczokat
Rázzuk le színt a zsidókat
Nyakunkról.

És ha kérdem, mi volt eddig
A zsidó?
Felelet: hogy nem egyéb mint
Vérszopó —
Száz ezer család most árva
Zsidó-erszény mert volt tárva
Vesztére.

Egyenlőség és szabadság
Szép szavak,
Mellyekbe színt a zsidók is
Biztanak —
Am de azt nem érdemlenék
Mit ki vitt magyar nemzeték
Emberül.

Vagy simulják ökeme is
Mihozzánk
Uzsorája villámít ne
Szórja ránk;
A Talmudot égesse el,
Az új embert most ölse fel
Vagy soha.

És ha nem, hát ne szenvedjük
A zsidót,
Kergessük ki a pénz és a
Naplopót;
Kivelők hő Afrikába
A Samumnak hazájába,
Iziben.

Fáy M.

Ujdonságok a politika terén.

Magyar- és Erdélyország.

Pest, Martius 17kén. Itt most következő nyomott lap forog kézen:

Kit kíván a nemzet felelős minis-
tereknek?

- Battyányi Lajost** külügyek miniszterének (1);
Deák Ferenczet belügyek miniszterének (2);
Kossuth Lajost kereskedelmi s közlekedési miniszternek (3);
Pulszky Ferenczet pénzügy-miniszternek (4);
Szentkirályi Mórtezet egyházügyek miniszterének (5);
Szemere Bertalant nevelésügy miniszterének (6);
Perényi Zsigmondot igazság-miniszterének (7);
Nyáry Pált rendőr-miniszternek (8);
Teleky Lászlót hadügy-miniszternek (9);
Eötvös Józsefet pecsét-miniszternek (10).

(1) A győző ellenzék ezen főnöke választása nem csak a hatalmas párt diadalából magyarázható, hanem az egész nemzet mély tiszteletén is alapul, mellyel a dicsőített egyén jellemzősége, legszabadabb olví gondolkodás módja, s valódi kormányzási tehetségei iránt viseltetik. (2) Ez oly név, mely a magyar alkotmányosság lapjain örökké ragyogni fog. — (3) Benne a nép barátját s imádott honfit üdvözöljük innen s túl a Lajthán. — (4) Ki nem ismeri ezen valódi gondolkodót, az igazi szabadság előbajnokát s ezen még is oly nyugodt, higgadt s helyesen számoló kormányfőt. — (5) Ki nem ismeri Szentkirályinak vas szorgalmát, fáradhatlan munkásságát, s rendíthetetlen következetességét, mellyet Pest megye ezen országgyűlési követe mindig kifejleszt. — (6) Első íróink egyike s egyszersmind alapos politikai műveltségű s tökéletes szabadelmű férfiú. — (7) Ki mély bírói belátását s rendíthetetlen igazság szeretetét ismét bebizonyítja mint változó-fel-törvényszéki elnök. — (8) Az uzsoráskodás minden gonosz cselszövényeinek s vesztegetésnek kéréthetetlen, erélyes üldözője rang és állás tekintete nélkül. — (9) A mágnások ellenzékének legelhatározottabb s buzgalmasabb előbajnoka. — (10) Irodalmunk gyöngye, ki nem csak regényei, de nyilvánjogászai munkái által is a ránk virradt új évrendet hathatósan előkészíteni segítette; a mellett legnemesebb, legnyájasabb, jellemek egyike.

A mult héti történetek megünneplésére, mult csütörtökön este s pedig pontban hét órák a két testvérváros megvilágított, s némelly erkélyről s háztetőről a nemzeti zászló lobogott, és sok helyeken díszöltözött hölgyek kokárdákat, szalagokat vagy virágokat hánytak le. Legtöbb épületeken és lobogókon „Éljen a szabadság!” szavak, vagy sajtószabadságra vonatkozó felirások voltak láthatók.

A hatvani utca, hol Landerer s Heckenast urak nyomdájában a 12 pont s Petőfy nemzeti dala censura nélkül nyomattak: örök emlékeztére ezen történetnek „szabad sajtó utcának” kereszteltetett.

Hivatalos tudósítások szerint Apponyi főcancellár hivataláról lemondott.

István főherczeg kézírása Battyányi Lajoshoz.

Kedves Battyányi gróf!

Tudtára adom ezennel, hogy ő fölsége meggyőződésén arról, mikép a fenforgó körülmények sürgetve kívánják, hogy azon magyar ministerium, melynek alakításában ő fölsége egy mai napon kibocsátott legkegyelmesebb királyi leiratban megegyezett, haladék nélkül rendeztessék el s működésbe lépjen; nekem meghagyni méltóztatott, hogy ön, a törvények értelmében a független magyar ministerium elnökévé kineveztetvén, ministertársait, belátása szerint oly módon s oly számmal hozza javaslatba királyi megerősítés végett, melyben ön ezt a ministerium feladatához, ministertársainak törvényes uton kitűzendő működéséhez és saját felelőségükhöz képest szükségesnek tartja. Egyébiránt legnagyobb hajlandósággal maradok méltóságodnak legszivesb jótakarója István s. k. nádor.

Pest, Martius 19kén. Az ellenzéki kör hazafiai készséggel ajánlott a bátorsági választmányának köréből naponkint ötven tagot az éjeli bátorsági szolgálatra. Midőn a lövészszázad derék őrnagya Gross a városház előtt az első csapatot felmarsolni látta, a herkulesi alakok

megpillantására fölkiáltott: „Ezek ám férfiak, mindegyikből lehetne granátost csinálni!”

A mult napi történetekért ma minden egyházakban Te Deum laudamus fog tartatni.

Tegnap esti 9 órák városi redoutteremben gyűlés és tanácskozás tartatott, melybe minden könyvnyomók, könyvkereskedők, írók s művészek; valamint minden, ki a kihirdetett sajtószabadság által megörvendeztetett, barátságosan meghivattak.

A magyar udvari kamaránál valamint az igazgatóságnál utolsó ülés óta minden hivataloknál, minden tárgyalások s levelezéseknél a magyar nyelv vétetett szokásba. Minden harminczadokon s sóházakon jövődében a magyar színek s czimer fognak díszleni. Több ily nemű pesti nyilvános épületek kapuin, órházak s a t. előtt ezen változás megtörtént már.

A „Gyűlde” írásban nyilvánította az ellenzéki körrel egyesülés kívánságát. Ezen kívánság testvéreileg fogadtatott el s a gyűlde egyes tagjainak tetszésére hagyatott — hogy a kör statutumainak értelméhez képest — magukat az új nagy szövetségbe szavazat által vétessék föl. Mikép fogadtatott Kossuth a bécsiek által, azt már főlebb említettük s csak annyit mondunk még, hogy háza előtt a bécsi polgárőrsereg kebeléből díszörzöket állított fel.

Maradandó emlékeztére azon dicső eseményeknek, mellyek folyó évi Martius 15dik napját honunk történetének legnevezetesebb napjává bélyegezték, Petőfy indítványára elhatározatott, Pesten a városháztért, mint már a hatvani utcával történt, átkeresztelni s azt ezután beszéd s írásban „szabadság-ternek” nevezni.

A nemzeti őrsereghez jelentés rppant. Fialat és öreg, gazdag és szegény egyaránt ügyekszik fölvetetni s mindenik örömet szeretne a rend és személyes bátorság fentartásához járulni. A szolgálatot tevő tagok számára minden városnegyedekben gyűhelyek vagy őrszobák (nagyban) rendeltettek.

Azon szolgálatnál, mellyet a polgári lövészszázalaj Martius 16ról 17ére menő éjelt tett, ezen csapat először parancsoztatott magyar nyelven.

A lotteriak jövő hónapi első húzással bevégeztetnek s jövőre végkép eltöröltetnek.

Poson, Mart. 15kén. Egy eseményt lehetlen említetlenül hagynunk, a farsangi nagy dráma változatos jelenetei közül. Egy férj, ki korán estétől korán reggelig kártya asztaloknál szokta tölteni az éjszakát, s kinek hűséges neje csupa unalomzűszből az alatt férje házi barátjának karjai közt keresett szórakozást, — az előkészületekből úgy vette észre, hogy kedves párja az álarczos vígalomban részt akar venni, s később a faggatni kezdett nőcseléd vallomása sejtelmét csakugyan igazolta; mert a szolgáló elárulá, hogy asszonya álarczban akar találkozni a holnapi vígalomban a házi baráttal. Másnap este még korábban távozott hazáról a gyöngéd férj, mint egyébkor szokott, hogy nejének elegendő időt engedjen az öltözködésre. És a szép nő örömmel fogott a costume rendezéséhez, és keble földobogott előérzetében a kéj- és gyönyörnek, mit neki szerelmese társasága vala nyújtandó. — Poson egyik táncsteremében pezsgett már a vígadni jött vendégek serege, midőn az ajtón egy fekete nódinoma lépett be, — balmellére jegyül egy piros szív volt varrva. Mielőtt egyszer megkerülte volna a terem, egy csinos férflal találkozott, kinek karjára fűződve elhagyá a mulatókat, s egy mellekterem pamlagán helyet foglalva még el sem kezdheték a szerelmi ömlengéseket, midőn egy magas alak termelt előttök, s a kezében magasra emelt villogó tört, márkolatig dőfé neje szívébe. — Ugy é furcsa, midőn a szerelmes hölgy kedvese forró karjai közé siet, s helyette a halál jégujjai közt dermed fagyottá az imént még úgy lángoló szív?!..... Eddig a történet költői része, — most jó befejezésül a próza igazság szolgálatát. A hűtlen nő azon helyen horgé el a végsőt, az édes mézű ajkak bitorát a kín kék tajtéka futá el, s a bűvös tekintetű szemekre örökre fátyolt vont a halál angyala. A gyilkos férjet az igazságszolgái

azonnal elhurcolák a megrémült nézők elől. A bűnös szeretővel még eddig nem tudjuk mi történt. Talán semmi! Mert hiszen a tyuklopásról van törvényünk, de a házi boldogság rablóirol hallgat az irás.

Békéshaladás Debreczenben.

Debreczen, Mart. 19kén 1848.

A mai nap örökre szép és dicső fényben fog tündökleni Debreczen évkönyveiben. A mai nap az, amelyen a szabadság szelleme láng pallosával, kiküzdé a mult vaskalapos idők görnyesztő bilincseiből, haldokló politikai életünket; s erőteljes s virágzóvá varázslá azt néhány órányi idő alatt. És tévé ezt — hiszem istenem — örök időkre. —

Mi Debreczeniek csak matól fogva vagyunk igazi polgárok, mert csak ma kezdett kedvünk lenni élni azon isten adta jogunkal, hogy saját tanács teremünkbe remegés nélkül, polgári szilárd önérettel lépjünk be, s nyilatkoztassuk törvényszolgáltató polgártársink előtt: hogy ezután „rólunk csak velünk, és nem nélkülünk!”

De kezdjük a dolgot elől:

Az ismeretes pesti 12 pont a mint hozzánk minden körülményeivel a hír gyors szárnyain eljutott, villanykint hatá által kebleinket. Jobbjainok, Farkas Károly polgártárs főnöklele alatt, a városháza csinos udvarán gyűjték össze igen nagy számmal a polgárságot. Előttük egyenkint fejtegeté meg a 12 ismeretes pontot a lángkeblű szónok Farkas Károly, s midőn a polgári közös akarat nyilvánulása mind a 12 pont teljesítésére nézve, a legnagyobb élénkséggel jelentkezett: a szónok még egy tizenharmadik (debreczeni) pontot tűzött a pestiek után, s ez a nemzet által azon rég idők óta emlegetett ohajtás: „a király ő felsége az év bizonyos részét töltené köztünk!”

Ezen pont is köz-ohajtássá válván: a polgárok közzül Farkas Károly többed magával küldöttségét alakítván fölmentek, s utánna mindnyájan, kik fertünk a tanács-terembe. Méltányos ohajtásunkat a 13 pont életbe léptetése iránt velök együtt közszívvél és szájjal sürgeténk: a tanács vagyis törvényható polgártársaink ohajtásinkat kellően méltánylák. Még egy ponttal toldattak meg a már említett pontok, s ez, az összes polgárság által csilapulni nem akaró örömmel elfogadott azon indítványa polgártárs könyves Tóth Mihály urnak: miszerint Európa szerzte híres Kossuthunk debreczeni polgárisággal tiszteltesse meg.

Az öszves polgárság azt is kivívta: mint legelől emlitem, hogy ezután általában mindenemű tanácsgyűlések nyilt ajtóknál — hova minden lakos bemehet — tartassanak.

Végre a legszabadabb szellemű jegyzőkönyv, minő még debreczeni tanácsban zöld asztalon nem diszelgett, s minőt debreczeni jegyzőnek tolla Debreczen létezése óta nem szült — felolvastatván: annak minden pontjai öröm riadással üdvözöltettek a fődobogó keblű öszves polgárság által.

Még egy két szót! A censura halál harangjának megkondultával választmány nevezetett, tanácsbeliek közé polgárokból, a sajtószabadságot netalán félre magyarázó vagy azzal visszaélők utólagos kérdőre vonatása végett. — Egy savanyu arc a régi vaskalapos korból semmikép sem akará e választmányt; egyedül azt akará: legyen ugy mind régen volt. — A nemzeti őrsereg alakítására is választmány nevezetett ki, mely egyszersmind a közcsendre is ügyelend. — Ma este a város ezen nagy nap emlékére kivilágítatik.

H.

Ausztria.

Bécs. Ó folsége a császár Martius 14kén a bécsi tanulóknak fölfegyverzését s a főváros lakosainak nemzeti testőrség felállítását megparancsolni s annak parancsnokául gróf Hoyos altábornagyot kinevezni méltóztatott.

Martius 13kán Metternich főminister is lemondott hivataláról s mint beszélük, Zsófia főhercegnő (Ferencz főherceg hitvesének) unszolására. — Ugyan ez napon Hohen-Markt-on a rendőrház ostrommal bevetett, az igazságistennő szobrának mérlege levettett s lábbal taposatott. Itt s az urakutczájában tüzeltek s 42 ember halva maradt, köztök Bach Sándor jogtudor. Minden fegyverható, ki a polgárokhöz csatlakozik, fegyvereket kap a városi s császári fegyvertárakból. Minden, még a hölgyek is, mellőken, karon s a t. fehér szalagbokrot vagy rózsát viselnek. A színházak zárva. A rendőrigazgatási háznak, melynek ablakairól a polgárokrak tüzeltek, minden ablakait, még az ablakfölköveket is szétrombolták. Ugyanez történt az udvari főhaditanács épületén is, hová Albrecht főherceg futott; valamint az udvari gyógyszer-táron is. Este a város megvolt világítva. Minden ablakokban hölgyek állottak, vivatot kiabáltak, kendőket lobogtattak s az elmenő sokaságra virágokat és szalagokat hánytak le. Martius 14. a polgárok négy új engedmenyt nyertek:

1. Közboesánatot politikus vétségekért.
2. Teljes sajtószabadságot.
3. Nyilvános birói eljárást.
4. Nemzeti testőrség tökéletes fölfegyverzését.

Martius 14kén a városi fegyvertárból 36000 puska osztatott ki szuronyokkal; fegyverekben nagy szükség van, s kinek egyebe nincs, vadászpuskával, vadászkes, kosperd s más effélével látja el magát. Martius 15kén reggel több hirdetévények ragasztattak ki utcaszögletekre s nyilvános épületekre ő folsége a császár nevében a censura eltörlése s Julius 3kára minden tartományok rendcinek országgyűlése ígertett. A város- és zálogház, város belsejében több őrsök, valamint sok városkapuk is polgárok s deákokból álló őrekkel vannak megrakva; kevés katonákat látni, azok laktanyáikba vonultak. Néha megtörténik, hogy egy csapat granátos megy végig a piacon, a nép akkor kiáltja: szuronyt szegzetek! s a tiszték parancsozzák: szuronyt szegzetek! mire viváttal üdvözöltetnek. — Beszélük, hogy tegnap több katonacsapat nem akart tüzelni. Azt is mondják, hogy ma Prágából küldöttség érkezett volna meg kérelemmel, mely 14 fontos pontokat foglalna magában

Martius 15kén. Ma érkezett meg István főherceg Kossuthal; Grabennél lovaik kifogattattak, a diadal véghetetlen volt. Ugyan ma érkeztek meg a magyar küldöttek is. Gróf Battyányi Lajos diadallal kísértetett a deákok körében. — Ó folsége a császár ma Ferencz főherceg s ennek legidősb fia kíséretében kocsizott ki fénylakából hohen Markt és Grabenig s innen ismét vissza. A zaj s örömrivalgás rettenetes volt. Egy tiszt felállott a kocsira s kiáltá: Eljen a mi Ferdinand császárunk! Le az ő rosz tanácsadóival! A császár egész menet alatt könnyezett, valamint az ifjú főherceg is. Bécsben az a hír szárnyallik, hogy Angolhonban a republica kiáltott ki, Victória királynő pedig lemondott volna.

Prágában, csehön fővárosában, folyó hó 12kén nagy népgyűlés tartatott Venczelfüldőben esti 6 órakor, hol következő pontokba foglalták össze a nemzet kívánságát, a császár és király elibe terjesztendőket: 1) A cseh koronához tartozó minden tartományok egybeköttetésének biztosítása, s azoknak minden évbeni országgyűlés tartása általi képviselése, melyre minden városokban s kerületekben szabadon választott követek küldetessenek. 2) Felelős ministerium Prágában. 3) Független kerületi törvényszékek, a kiváltságos törvényhatóságok eltörlése, szóbeli s nyilvános ítélőszéki eljárás. 4) Tökéletes egyenlősége cseh nemzetiségnek a némettel, tanodákban s hivatalokban. 5) Egyetemi megváltása a robotnak s egyéb jobbágyi tartozásoknak, eltörlése a jobbágyiságnak. 6) Minden hivataloknak hazafiak általi betöltése, kik csehül s németül tökéletesen értnek. 7) Önálló községi igazgatás szabadon választott községi s helyhatóságai hivatalnokok által. 8) Nemzeti testőrség felállítása, egyetemi katonaszolgálatrai kötelezettség, sorshuzás, négy

évi szolgálát. 9) Elcségvám eltörlése, bélyeg s taxatörvények megjavítása. 10) Szabad sajtó; önkéntes elfogatások elleni garancia; szabad gyülekezetek s társulatok. 11) Minden vallás szabadsága s egyenlősége. 12) Levéltitkok sérthetlensége. Tizedfél órakor, mindennek vége volt, s mindenk csöndesen haza mentek, még az utcán álló tömeg is elszélyedt; rendőrségből s katonaságból senkit sem volt látni. — Mint fölebb említve volt, ezen pontokkal a prágai küldöttség már Bécsben volt, mi lett kérelmük eredménye, később meghalljuk; hihetőleg kedvező.

Bécs, Mart. 16. Tegnap érkezett meg posoni deákokkal a hajó. A nemzeti őrsereg egy része előbb lovagolt s kocsizott, s valóban a legbüzőbb diadalban kísérté el őket a városba, Kossuth élöken. Midőn az olvasóegylet erkélyéhez jöttek a püspökutczában, koszorokkal s lobogókkal üdvözöltettek s e pillanatban hirdette-tett ki az alkotmány. Este a rendek nemzeti őrség kíséretében a császár lakhoz mentek, a követekek bebecsátattak, s az őrségnek tudtára adott, hogy ő folsége az udvari könyvtár ablakában megjelenend, s ő folsége a császárnő kíséretében meg is tett. Körülből ezen szavakat mondotta: „Látom, hogy a kedves bécsieimnek szeretetét még birom.” Este nagy megvilágítás volt, s a testörök az egész várost járják be.

Bécs, Martius 17kén. Bécsben még mindig nagy csoport gyujtogatók s rablók hozzattanak be, kik a legundokabb iszonyu tetteket vittek véghez. Tegnapelőtt, mint hirlik, 900 illy madarat fogtak be. Már helyet sem találnak számukra. A rendőrház zsúfolva tele van velek s a hohen-markti nagy fogházban már nincs hely. Rémitő látni, hogy ezen csapatok nagy része asszonyok s egészen fiatal fickókból áll.

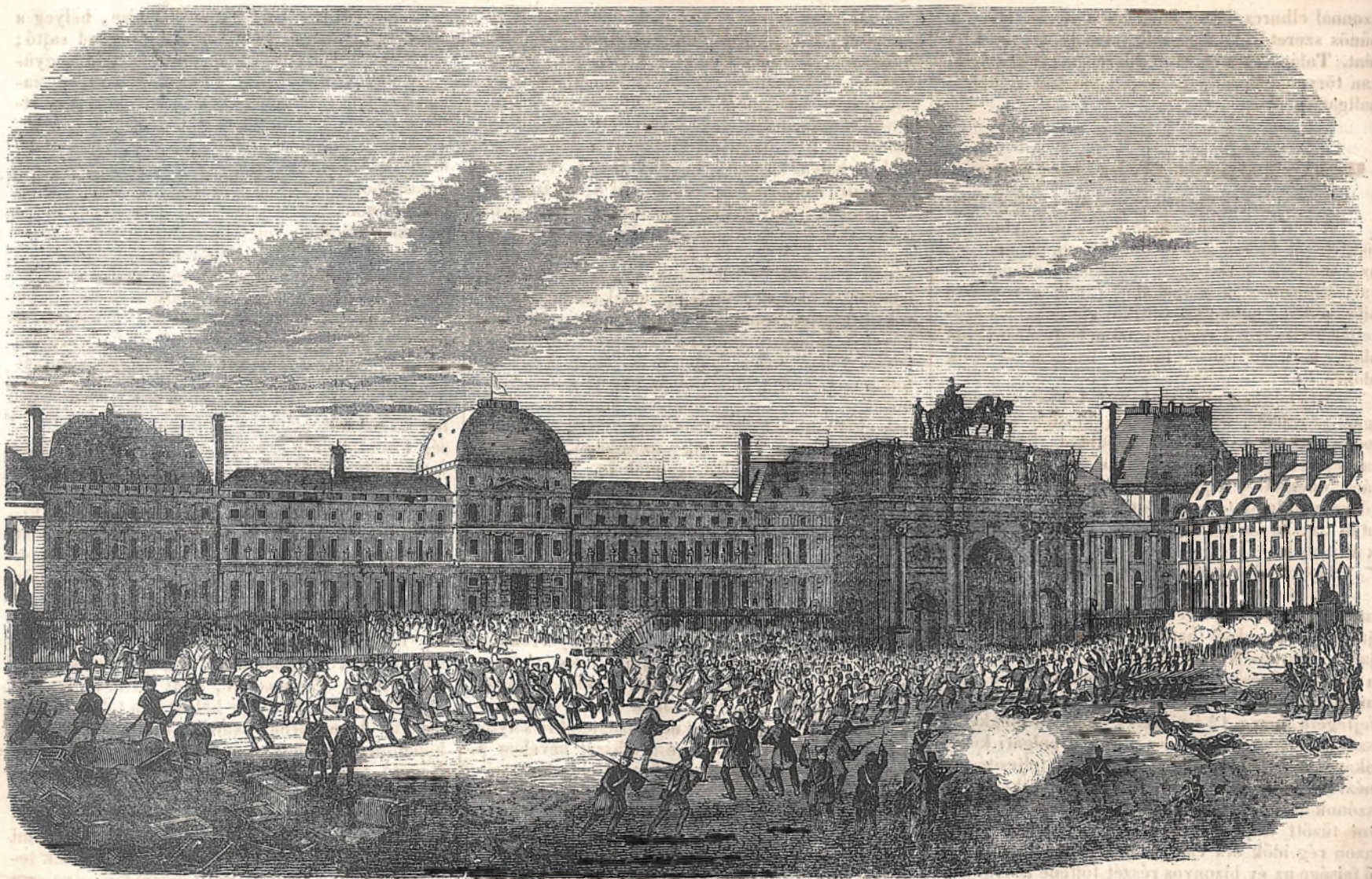
Ó folsége a császár és királynak közhirre tétetett nyilatkozata, hogy a Frankhonbani politikai változások ezen ország bel ügyeinek tekintetnek, melyekbe Ausztria sem közvetve sem közvetlenül avatkozni nem akar; kivéve: ha a császár birodalom vagy a német szövetséges állam ellenségesen fenyegettetnek, a közönségre szintugy, mint a főzsdére (Börse) megnyugtatólag hatott.

Külföld.

Martius 5kén Lörrbachbani (Badeni nagyhercegség) népgyűlésben a német republica éljeneztetett.

Posen. Oroszhoni hírek szerint Miklós császár halálosbeteg s fellábadásához kevés remény volna. Nyugodjanak békével hamvai! — Lengyel királyságban 60,000 harcosból álló orosz sereg van.

Frankhon. Páris Mart. 7. — Egy fültann Lajos Fülöp országlása utolsó pillantaiból két vonást közölt velem, melyeket köztudomásul adni, méltóknak tartok. Február. 24kén reggel Provost, a király főkomornoka, miután a királynak öltözködésnél segített, kísért a városba, s a torlatokat, melyek éjen át minden utcákban felhalmozattak, tetejükben a veres zászlókat, s a fegyveres népesség dühös hangulatát midőn látta, halálsápadtan s remegvé tért vissza a Tuileriákba, benyomult a királyhoz s könnyező szemekkel (10 óra volt dél előtt) könyörgött neki, adna a népek nagy engedmenyeket, — mert a nép igen el van keseredve s mindenre kész. „Ah, bah!” viszonozá Lajos Fülöp mosolyogva: „kávéházi fecsegés! (propos de cafés) Pár óra alatt mindennek vége lesz.” — Vége is lett mindennek, de hogy! Este Provost kifutott Párisból az égő sorompók közt Saint-Cloudba, hová Lajos Fülöp ment; — két inget vitt a királynak, azon egyetlen tárgy, mit számára a nép által elfoglalt palotájából megmenthetett. „O Sire! Sire! nem megmondottam kegyednek?” jajveszékelt a hű öreg, de Lajos Fülöp, ki eszté egészen elveszteni látszott, egyre kiáltotta: „C'est un malheur! C'est un effroyable malheur! C'est un grand malheur! — Déli 12 órakor ugyanez napon Bugeaud tábornok jelent meg a királynál, hogy jelentést tegyen neki Páris helyzetéről, igen

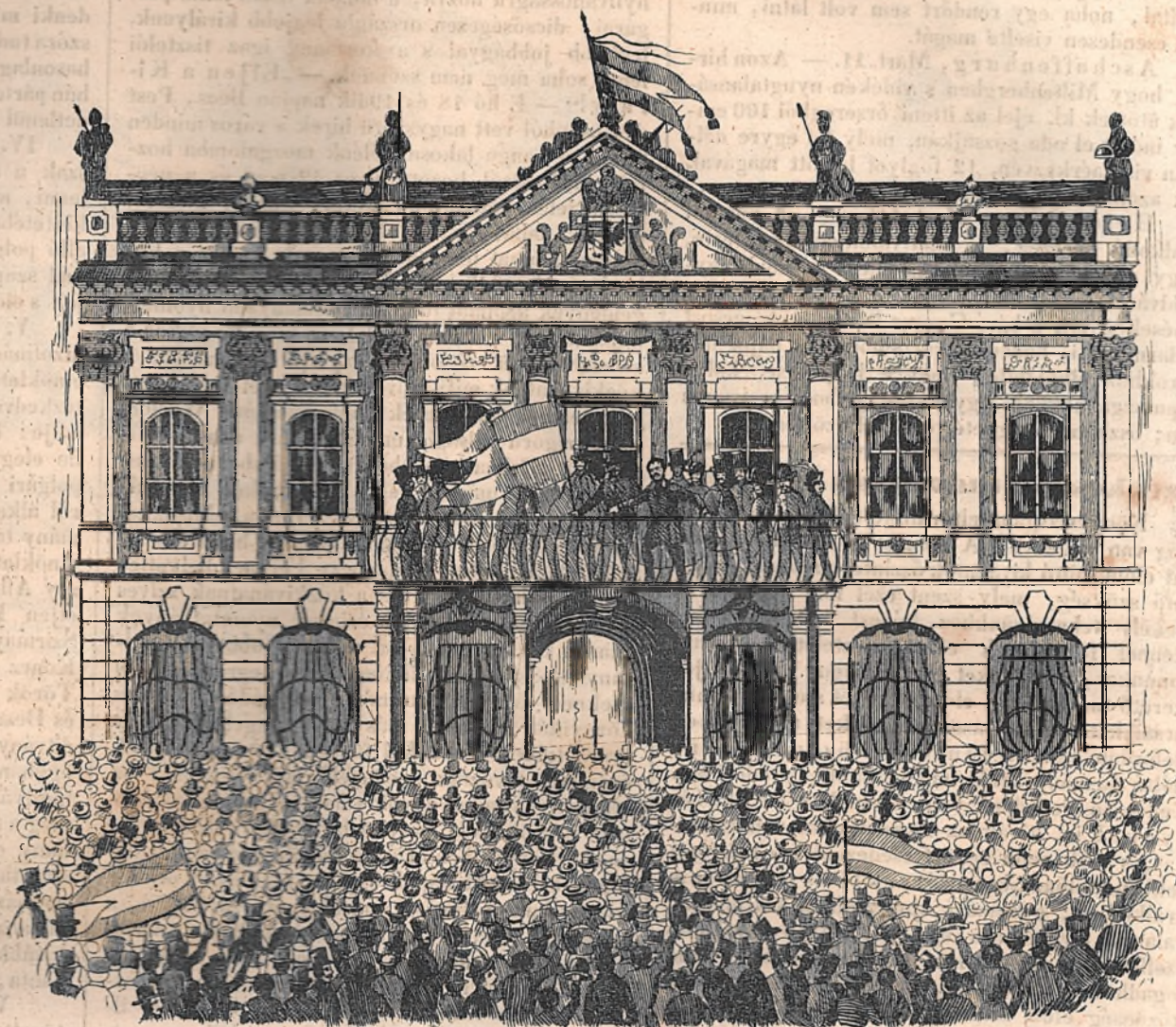
Tuileriák ostromlása Párisban Február 24kén 1848.

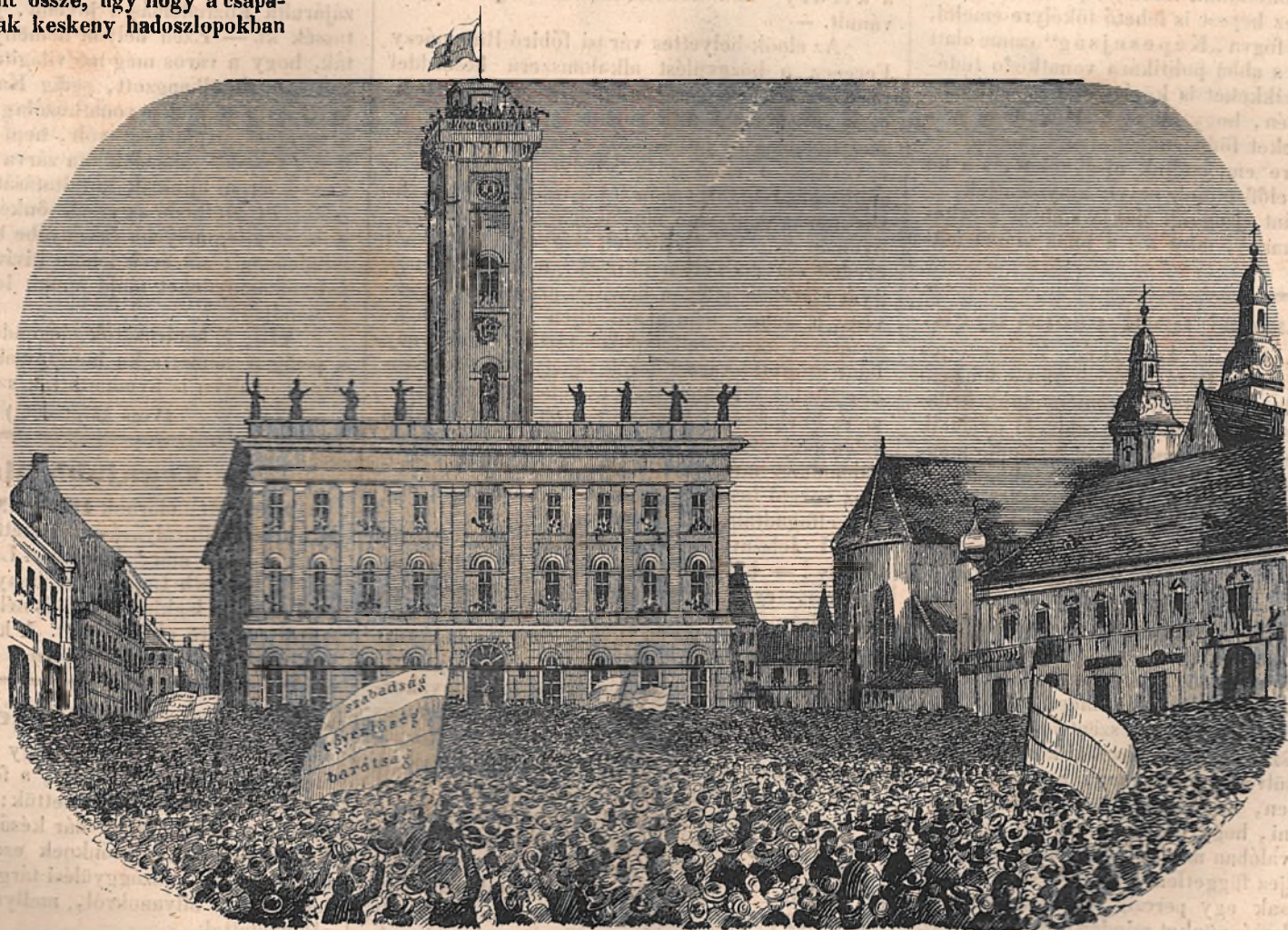
Palais-Royal ostromlása Febrnár 24kén 1848.

veszélyesnek rajzolván azt. Ezen pillanatban Palais-Royal terén ropogtak már a fegyverek, s fél egykor St. Antal és Rouen külvárosokbeli első csoportok Louverból Tuileriák piacafelé nyomultak. „Tábornagy!” mondá a király heves fölindulásban. „Tábornagy! fojtsa el a fölkelést, annak kell nyomattatni! — „Sire! felelé a tábornagy, én 20,000 embert megölettetek.” — „De elfogják nyomni a lázadást?” kérdezé a király, görcsösen megfogván a tábornok karját. — „Azt, Sire! nem ígérhetem meg!” volt a tábornok felelete. — A király állni hagyá, királynő-höz sietett s ezen egyetlen szóval „Fuyons!” — fussunk — magával huzta le a lépcsőkön, a kerten keresztül. Fél óra múlva elváltak foglalva a Tuileriák s a király, már Neuilly előtt minden kísérőitől elhagyatva, számkivetésbe futott. — Lajos Fülöpnek azon vagyonát, melyet megmenetelt, 200 millió frankra becsülik, mely nagyobb részben Angol papirosokban áll; más oldalról 80 millió frank adósságot hagyott hátra, melyet most Frankhonnak kell megfizetni.

Bajorhon. München Mart. 13. Ma délutáni 3 órakor Münchennek s Au külvárosnak egész honvéde, Miksa herczeg által vezetve, a királyi fénylak elibe kiállott, a tért körülfogta, s a király által, ki unokáját karján hordva, az ablakba állott, megtekintetett. A király, mindenütt örvendtes éljenzéssel üdvözölve, gyalog járta végig a sorokat, kísérve a királyi ház minden hercegeitől. A polgártestőséghez a diákok önkéntes csapatja csatlakozott, mely most már egészen rendezve 1300 emberre szaporodott. Ez alatt a palotatéren mintegy 10,000 ember gyült össze, úgy hogy a csapatoknak csak keskeny hadoszlopokban

Kassa népgyűlése kitérzi városházon a nemzeti lobogót.

Pest lakossága 12 pontból álló kérelmet nyújt be a városi két tanácsnak.

lehetett a fejedelmi család előtt elhúzódni. Mindazáltal, noha egy rendőrt sem volt látni, minden csendesen viselte magát.

Aschaffenburg, Mart. 11. — Azon hírre, hogy Miltenbergben s vidékén nyugtalanságok ütöttek ki, éjel az itteni őrseregéből 100 ember indult el oda gőzsajkán, mely fél egyre délután visszaérkezvén, 12 foglyot hozott magával, kik azonnal elesukattak.

Heidelberg, Mart. 11kén — A nassau uralkodó herczeg, ki alattvalóinak megígérte, hogy egy németországi parlament azonnali egybehívását eszközölni fogja, e végre 7kén már lépéseket tett, s báró Gagern követségi tanácsost a darmstadti, badeni, württembergi s bajor udvarokhoz elküldötte, hogy e helyeken, hol a népmozgalmaknak ugyanazon jelleme s iránya van; öszhangzó egyetértést eszközöljön ki.

Szerkesztői tudósítás s kérelem.

Könyvvizsgálat eltöröltetett! Sajtószabadság meg van engedve! A nemzet javát s boldogságát előmozdító kívánatok őszinte kimondásai sürgető szükség, mely szent cél felé hogy mi is csekély tehetségünkhez képest haladhassunk, ezennel felszólítjuk egész tisztelettel minden honunkat, nyelvünket, szabadságot s a köz jót szerető tudósainkat, előfizetőinket s egyéb honfitársainkat, méltóztassanak minket a körükben előforduló minden fontos s köz tudomásra méltó eseményekről rövid vázlatokban tudósítani. Kedvesen veendünk torzképek s képtalányokat is, kivált az eseményekre vonatkozókat, s csak azon egyért esedezünk, a kifejezésekben s előadásban mérséklés s illedelem uralkodjék; gyalázó s ujoncztolból származott, valamint terjedelmes vagy épen demokratikus szellemű és névtelen közleményeket el nem fogadhatunk; azonban, ha közlő urak az olvasó közönség előtt ismeretlenek maradni akarnak, cikkeik alájegyeket használhatnak; de előttiük névtelenek nem maradhatnak: ezt kívánván a sajtószabadság előleges szabálya.

Szilárd föltételünk lévén, lapunkat mostani tehetségünkhez képest is lehető főkélyre emelni, azt mostantól fogva „Képes Ujság“ czíme alatt adandjuk ki, s abba politikára vonatkozó tudósításokat s cikkeket is közlendünk f. olvasóinkal; hozzátévé, hogy mihelyt előfizetőink száma a költségeket fődözendi, azonnal minden héten három ivre emelendjük ujságunkat, s a fél év végivel t. előfizetőink neveit kinyomatjuk.

Egyébiránt ujságunk alakja s ábrás szerkezete a régi marad, mint azt a jelen száma mutatja.

Abauj-kassai napi események.

Kassa, martius hó 22kén. Zivatarteljes felhők vonultak át Európa láthatárán s mi nem ok nélkül sokat reméltünk, reményeinkben daczára az ellenvéleményüek rozsdá élű nyelveik páratlan okoskodó kifakadásaiunk mindig megmaradtánk, s ime reményeink, kebleinkben évek óta rejtett merész kívánatunk legteljesebb valóságával többen, mint csak gondolni is bátoroktunk volna, tétté s valósággá lettek. — Sajtószabadság, mely után oly soká hasztalanul sovárogtunk, végtére nekünk mindig félreismert magyaroknak is, a derék Budapestiek néhány rövid órányi kintartó férfias, minden kihágás nélküli, a köz csend, béke és rend fentartása mellett lelkes küzdése után megadatott; áldja meg őket ezért a magyarok szent Istene, vegyék ezért a legőszintébb forró hazafini köszönetünket, s így egyesülve szabadságban, egyetértésben s testvériségben, már most hatalmunkban állandó bizonyítani, hogy mi arra, mit oly váratlanul nyertünk, valóban már régtől fölhiba érdemesek valánk, teljes függetlenségünk és szabadságunkal soha csak egy percig is vissza nem élve; azonban véleményünket minden érdek nélkül szabadon kimondva, és a valót, tett dolgokat egész

valóságukban éltünk vég perczéig szakadatlanul, nyilvánosságra hozva, e honnak tiszta lelkü polgárai, dicsőségesen országoló legjobb királyunk, leghűbb jobbágyai s a kormány igaz tisztelői lenni soha meg nem szününk. — „Éljen a Király!“ — E hó 18 és 19dik napján Bécs, Pest és Posonból vett nagyszerű hírek a város minden rendű és rangu lakosait élénk mozgalomba hozták, a Pestről hozott híres 12 pont és a népszerű jeles népköltőnk Petőfy Sándor nemzeti dalának néhány nyomtatott példányai kapkodva elragadtatással olvastattak s csak hamar a köz kívánat oda nyilvánult, hogy a legbecesebb külgemények azonnal föbb ezer példányban nyomtatassanak ki; azonban fájdalom, még mi akkor a savanyu képű censor önkényétől függvén, bár a köz kívánatnak mily szives készséggel is ohajtott volna eleget tenni derék könyvnyomónk Werfer, az a szigoru tulságig megátalkodott censor erős ismételt tilalma ellenében teljesedésbe nem mehetett, mire másnap reggeli 10 órakor a polgárok vegyesen minden rendű s rangu lakosokkal nagy számmal Farkassányi Sámuel honfitársunk szónoklata mellett Rimanóczy Ferencz helyettes főbíróhoz mentek, ki is a köz kívánatnak szives örömmel engedvén, az érintett nyomtatványok miaden censor befolyása nélküli több ezer példányban azonnali kinyomatását megrendelte, s ezeknek tárgyalására nézve tartandó nyilvános közgyűlés tartását más nap reggeli tizenegy órára lelkes szavakkal tűzte ki; — a küldettek örömmel távoztak s estefelé már mindenki az ohajtott nyomtatványok várva várt birtokába jutott. — Fölviradt martius hó 20dika, Kassa városa évkönyveiben örökké feledhetlen maradandó legnevezetesebb napok egyike, reggeli 11 órakor megnyiták a tanács századok óta zárt ajtai, s mindenki rend s rang különbség nélkül a tanácskozásokban szabadon részt vehetett, a tanácskozók száma mintegy 5—600ra ment: tanácskozási nyelv kirekesztőleg magyar; a modor illedelmes, férfias komolyságu, rend, béke, egyetértés ma itt valódi diadalját ünneplék s legjobb királyunk iránti hűség többszöri zajos „éljen a király!“ kiáltásokban a szívek teljéből nyilvánult. —

Az elnök-helyettes városi főbíró Rimanóczy Ferencz a közgyűlést alkalomszerű beszéddel megnyitván, kedves kötelességének tartotta, ezen alkalommal a helybeli közönségnek kellemes tudomására juttatni azt, hogy kívánatainak egy része a magyar kir. helytartótanácsnak a sajtószabadság tárgyában f. hó 16kán kelt s e város tanácsához mai napon érkezett intézvénye nyomán már is teljesítetett légyen, és szívből eredett szavait „éljen a király!“ minden igaz magyar szívében mélyen bevésőt szavakkal végezvén, a szünni nem akaró éljen kiáltások megszüntével az érintett érdekes tartalmu intézvény felolvastatott a városi derék főjegyző Szojka Sándor által. — Ezután szép észtehetségeiről ismeretes Farkassányi Sámuel tisztelt honfitársunk a jelen nagyszerű körülményekhez alkalmazott tartalomduzs, mérséklett s így bizonyos kívánt célhoz vezető beszéde kapcsában a következő pontok elfogadtatását indítványozta:

I. Jelszavai a városi közönségnek: éljen a király! — hűség a dynastiához — alkotmányos reform, egyetértés, testvériség, egyenlőség, szabadság, béke és rend.

II. Addig míg az ország által hozandó törvény máskint nem rendelkezik, a közügyek vitele és közvetleni végrehajtás, az eddig gyakorolt rendszer és mód szerint e város tanácsát és választott közönségét illeti — azonban a közpolitikai tárgyakra nézve, jelesül mind azokra, mellyek az országgyűléséhez tartoznak, a következő város közönségétől a jelen mód szerint tartandó közgyűlésből vegyék utasításukat, s jelentéseik is itten tárgyalassanak.

III. Utasításul adassék a követekeknek, hogy azon 12 pontot, mellyeket Pest város elfogadott, u. m.: a sajtószabadság censura eltörlésével s a f.,

(ide iktatni szükségesnek nem látjuk; mint azokat már minden lap közlöt, sőt azokat mindenki mint szíve legkedvesebbikét majd szóral szóra tudja) az országgyűlésnek mutassák be mi hasonlag e város közönségének akaratját s ez hűn pártolva mielőbbi életbe léptetésükben ernyedetlenül munkálkodjanak.

IV. Az idők komolyak, az átalakulási időszak a megrázkodtatásoknak is kitéve szokott lenni, minden lehető veszélynek megelőzése tekintetéből tehát léptessék tevékenységbe a fent álló polgári őrsereg, mely is szükséges számmal szaporitassék, hogy a midőn alakul, tisztjeit s előjáróit önmaga válassza magának.

V. Neveztessek Pest városnak példájára egy bizotmány, mely e város helyettes birájának elnöklete alatt a rend fentartásáról czélszerűn intézkedve, határozatait is fogatosítsa s eszközölje: hogy a rendfentartásába a sorkatonaság ne elegyüljön, biztosításul tehát a rendnek a polgári őrsereg száma szaporításáról, rendezéséről alkalmas módon intézkedjék. — Ezen bizotmány tagjaivá szóló e város helyettes birájának elnöklete alatt kinevezetni indítványozza: Semsey Albert (neve említésére a közönség hangos éljen kiáltásokban közhelyeslését nyilvánítá), Szirmay Antal, Kelez István, Bayer János, Koncz József, Mihályi Károly, Varjon Gábor, Török Sámuel, Csorba Sámuel, Hajdu Dániel és Desewffy Ferencz honfitársainkat. Mely indítvány minden legkisebb ellenmondás nélkül egyhangulag elfogadtatott. — Csorba Károly azon indítványa pedig: miszerint ezen bizotmányhoz még a tanács és választott község kebléből is néhány egyén neveztessek ki, legkisebb pártolást sem talál; melyre Farkassányi Sámuel ezen bizotmánybani részvételre felszólítván, ezt köz kívánatra „éljenek“ közt elvállalta. — A szóló, tovább folytatá közviszhangra talált szavait, kívánta, hogy:

VI A nemzeti háromszínű lobogó azonnal tüzettesék ki a város ház erkélyére s a főtornyokra, azokat folytonosan diszesítendő.

VII. Azon napon, midőn az ország teendői iránt tett fölírásához ő fölségének kegyelmes hozzájárulta köztudomásra jövend, e város világitassék ki. — Ezen helyen némellyek azt kívánták, hogy a város még ma világítassék ki, azonban szavuk elhangzott, pedig Kassa városának keblében történekre vonatkozólag soha nagyobb, nevezetesebb napja nem volt, nem is lesz — egy nap a rozsdás századok óta zárva tartott tanácskozási terem ajtainak kinyitását hirdetni, s az eddig itt uralkodó egyesek önkényét örökre a semmiség legmélyebb örvényébe taszítani — nem mindennapi; sőt évek lehető kivívása, de — erről véleményünket majd annak idejében nyíltan kimondjuk.

VIII, E határozatok elegendő példányokban s pedig a német ajku honfitársaink tekintetéből német nyelven is nyomattattak s osztattak el.

(Vége következik.)

Legújabb hír!

Szeretett nádorunk ISTVÁN főherczeg magyarország alkirályává nevezetett ki. — Miniszterek vannak már: Battyányi Lajos, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Széchenyi István. — A papi dézma, legkisebb fizetés nélkül az adók részéről, örökre eltöröltetett. A kisebb papokat a kormány fogja kármentesíteni.

Szerkesztői jelentés.

Engedelmet kérünk, hogy a posoni közleményt egész terjedelmében, a fővárosi újdonságot pedig épen föl nem vehettük: első helyszüké miatt, a más, mivel már későn érkezett meg. Posoni derék levelezőknek esedezünk, sziveskedjék ezután országgyűlési tárgyokról is értesíteni; kivált olyanokról, mellyek a táblák által elfogadtattak.